

Glosář Tomáše Běhounka: zastavme permanentní legislativní inovace!

Author: Tomáš Běhounek | Published: 27.01.2016

Podnikatel si s tou nepřehlednou matérií nějak poradí, buď sám, nebo s pomocí profesionálů. Co ale tzv. obyčejný člověk? Nakonec právě jeho život většina právních norem reguluje. A stát po něm celkem pochopitelně chce, aby všemu rozuměl, vždyť neznalost práva nikoho neomlouvá. A tak se občan diví, že mu byt nepatří, byť v něm na „dekret“ bydlí, že není jeho cesta, kudy dlouho chodí, že dům nepostaví, kde se mu zachce, ba naopak, že musí zbourat chatu, protože pozemek pod ní jeho není.

Opravdu potřebujeme takové množství norem, které se každou chvíli mění? V letošním roce nás čeká například nový zákon o veřejných zakázkách a opět se mluví o tom, jak to už notoricky problematické zadávání veřejných zakázek konečně spasí. Jenže za uplynulých 25 let zákonodárce provedl už více než čtyři desítky pokusů (rozuměj počet novelizací tří zatím přijatých zákonů o veřejných zakázkách) - a pořád není spokojen. Opravdu věříme, že nový zákon bude lepší? A vzpomeňme si také třeba na snahy o zjednodušení umístování a povolování staveb: nejdřív spojená řízení, pak souhlasy namísto rozhodnutí, která nejsou přezkoumatelná, pak vlastně přezkoumatelná jsou, omezení vstupu občanských iniciativ do povolovacích řízení, pak zase jeho rozšíření, pak přišel na scénu autorizovaný inspektor, který zesnul dříve, než se stačil rozkoukat, nyní zase připravujeme koordinované řízení ... Přitom cíl je jednoduchý: chtěli bychom jen snáze stavět. Pomůže nám ale opravdu nový zákon - nebo spíše kvalifikovaný a profesionální úředník, který umí ten „starý“ zákon správně aplikovat a včas rozhodne?

Na jedné straně chceme právní normy pro všechno, ale když nějakou vytvoříme, lekne se, jak je složitá, a hned uděláme další, kterou přikážeme, komu a jak se má ten předchozí zákon či vyhláška vysvětlit. Na druhou stranu je ve společnosti zakořeněná hluboká neznalost práva, která je až zarážející i u tak základních institutů, jako je třeba nájem. A tak to vypadá, že by každý měl mít svého právníka, což není dobře, ovšem jeho pomoc nevyhledá ani v těch důležitých záležitostech, protože zkrátka netuší, že takovou pomoc potřebuje. To také není dobře.

Tak bych si přál, aby se stát - namísto neustálé tvorby nových norem - snažil, aby ty stávající občan znal a rozuměl jim, a také aby dělal všechno pro to, aby se (každé nové) právo ve společnosti spolehlivě „usadilo“. Což chce čas. Pojd'me tedy alespoň na chvíli právo neměnit, občany o právu poučit, soudy nechat rozhodovat a podnikatele podnikat.

